
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2023

ΜΑΘΗΜΑ

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΩΡΑ ΑΝΑΡΤΗΣΗΣ

12:30

φροντιστήρια
ΠΟΥΚΑΜΙΣΣΑΣ

Ο ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Α. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1^η δραστηριότητα

A1. Σύμφωνα με το κείμενο :

Τρία οφέλη του εθελοντισμού για την ψυχική υγεία:

- Οι εθελοντές διαχειρίζονται ευκολότερα τις επαγγελματικές – εργασιακές τους δυσκολίες. Αντιμετωπίζουν καλύτερα τις εργασιακές τους απαιτήσεις και δυσχέρειες. Με άλλα λόγια, αισθάνονται καλύτερα στον εργασιακό τους χώρο.
- Η συμμετοχή σε εθελοντικές ομάδες τους βοηθά να λησμονούν τα προσωπικά – καθημερινά τους προβλήματα, αλλά και να αντιμετωπίζουν τα ψυχολογικά τους αδιέξοδα
- Η προσφορά τους μέσα από μια ομάδα που μόνοι τους διάλεξαν, τους γεμίζει αισιοδοξία, προσωπική ικανοποίηση και ολοκλήρωση, αισθήματα που η πιεσμένη κοινωνική και επαγγελματική καθημερινότητα δεν επιτρέπει να εκφραστούν

Δύο οφέλη για την κοινωνική ζωή των εθελοντών:

- Η εθελοντική δράση δίνει την ευκαιρία για νέες κοινωνικές επαφές και συναναστροφές και, μάλιστα, με ανθρώπους που έχουν κοινά ενδιαφέροντα και επιδιώξεις
- Οι εθελοντές, εξαιτίας όσων αποκομίζουν σε συναισθηματικό και ψυχικό επίπεδο, μπορούν και γίνονται πιο υπομονετικοί και ανεκτικοί στις σχέσεις τους με τους συναδέλφους στον εργασιακό τους χώρο.

2η δραστηριότητα

A2. α) **Θεματική περίοδος:** «Καθώς... ότι είχαν» / **Σχόλια - λεπτομέρειες:** «Κοινωνικοποιούνται... καθημερινών προβλημάτων» / **Κατακλείδα:** «Γενικότερα... στη ζωή μας»

- β) ομαδική → συλλογική, κοινή
ενισχύεται → ενδυναμώνεται, ισχυροποιείται
αδράνεια → απραξία, παθητικότητα

3^η δραστηριότητα

A3. **Επικοινωνιακό πλαίσιο:** άρθρο σε σχολική ιστοσελίδα (τίτλος, αφόρμηση από επικαιρότητα, χρήση κυρίως του γ' ρηματικού προσώπου για αντικειμενικότητα και περιορισμένη χρήση του α' πληθυντικού για την επίτευξη της συλλογικότητας και της οικειότητας που απαιτείται, καθώς το άρθρο απευθύνεται σε νέους)

ΤΙΤΛΟΣ: Εθελοντικές εκφράσεις και σχολική παρέμβαση!

ΠΡΟΛΟΓΟΣ: Αφόρμηση από μη λογοτεχνικό κείμενο / αναφορά στα ζητούμενα

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ:

Α' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: Μορφές εθελοντικών δράσεων που μπορούν να αντιμετωπίσουν τα σύγχρονα προβλήματα

- **Ανθρωπιστική δράση:** συμμετοχή σε ομάδες διάσωσης ανθρώπων / προσφορά υλικών αγαθών ή χρημάτων για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών, όπως, για παράδειγμα, φυσικές καταστροφές, πόλεμοι, προσφυγιά / αποστολή ιατροφαρμακευτικού υλικού και παροχή περίθαλψης σε χώρες που δοκιμάζονται από φτώχεια και εμφύλιες αναταραχές.
- **Κοινωνική δράση και φροντίδα:** προσφορά εθελοντικής εργασίας σε ιδρύματα και σε συλλόγους για την προστασία ευάλωτων κοινωνικών ομάδων (εξαρτημένων από ναρκωτικά ατόμων, παιδιών, ατόμων με αναπηρία) / συνεισφορά για την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού σε κάθε πεδίο της καθημερινής ζωής (ανεργία, εκπαιδευτικός αποκλεισμός, ρατσιστικές διακρίσεις) / εθελοντική αιμοδοσία και δωρεά οργάνων.
- **Δράσεις περιβαλλοντικού εθελοντισμού:** συμμετοχή σε οργανώσεις ή πρωτοβουλίες με οικολογική – περιβαλλοντική δράση (αναδασώσεις, εκστρατείες καθαριότητας, ανακύκλωση απορριμμάτων, προώθηση εναλλακτικών μορφών ενέργειας) / ζωόφιλη δράση.
- **Πολιτιστικός εθελοντισμός:** διοργάνωση μη κερδοσκοπικών θεατρικών, μουσικών, καλλιτεχνικών δρωμένων, εικαστικών εκθέσεων που αποσκοπούν στην ηθική και υλική ενίσχυση και στην ευαισθητοποίηση του κόσμου / διοργάνωση και διεξαγωγή μεγάλων αθλητικών γεγονότων

Β' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: Τρόπους με τους οποίους το σχολείο μπορεί να συμβάλει στην καλλιέργεια του εθελοντισμού στους νέους

- Ενίσχυση ανθρωπιστικού προσανατολισμού για την καλλιέργεια ανθρωπιστικών αξιών και αρετών, όπως φιλαλληλίας, συνεργασίας, ισότητας, δικαιοσύνης.
- Οργάνωση ερευνών και διαθεματικών εργασιών με θέματα που σχετίζονται με την εθελοντική δράση και προώθηση της γνωριμίας ή και συνεργασίας με εθελοντικές οργανώσεις.
- Βιωματική εμπλοκή μαθητών: εκστρατείες καθαρισμού – εξωραϊσμού σχολείου, άλλων χώρων, πάρκων κοινότητας, παραλιών / επισκέψεις σε τοπικά ευαγή ιδρύματα – συνεργασία – προσφορά / διοργάνωση – διαχείριση φιλανθρωπικών δράσεων στο σχολείο με στόχο τη συγκέντρωση χρημάτων ή την αποστολή ανθρωπιστικής βοήθειας σε δοκιμαζόμενες περιοχές

ΕΠΙΛΟΓΟΣ: επισήμανση του ρόλου του σχολείου στην ενδυνάμωση του εθελοντικού κινήματος και της αναγκαιότητας δραστηριοποίησης και των υπόλοιπων φορέων παιδείας

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1^η δραστηριότητα

B1.

-Το ποιητικό υποκείμενο αναφέρεται στο θέμα των αστέγων και στις δυσκολίες επιβίωσης που αντιμετωπίζουν, όπως η προσωρινότητα «ενός καταφυγίου για τη νύχτα» και οι δυσχερείς καιρικές συνθήκες («Για μια νύχτα τους φυλάγεις απ' τον άνεμο», «Το

χιόνι...πέφτει στον δρόμο»). Υπαινίσσεται, μάλιστα, πως οι μεμονωμένες προσπάθειες δεν επαρκούν για την αντιμετώπιση του προβλήματος («Στέκει ένας άντρας...δεν θ' αλλάξει»).

- Οι ανθρώπινες σχέσεις στηρίζονται στην εκμετάλλευση. Στο πλαίσιο του ατομικισμού και της ηθικής κρίσης, ο άνθρωπος δεν διστάζει να καταπατήσει τα δικαιώματα των συνανθρώπων του, για να ικανοποιήσει τις προσωπικές του επιθυμίες. Επομένως, συμπεριφέρεται με κοινωνική αναλγησία και εκμεταλλεύεται τον συνάνθρωπο, για να επιτύχει τους στόχους του («Δε θα καλύτερέσουνε ανάμεσα στους ανθρώπους οι σχέσεις/ Δε συντομεύει έτσι η εποχή της εκμετάλλευσης»)

- Το ποιητικό υποκείμενο προτρέπει τον αναγνώστη να προβληματιστεί από την ανάγνωση του ποιήματος – βιβλίου και να συνειδητοποιήσει την κοινωνική του ευθύνη απέναντι στους αστέγους και ευρύτερα απέναντι στον συνάνθρωπο. Έμμεσα, λοιπόν, επισημαίνει την αξία της γνώσης στην πνευματική αφύπνιση και, κατ' επέκταση, στην καλλιέργεια της κοινωνικής συνείδησης («Σαν διαβάσεις τούτο 'δω, μην κλείσεις το βιβλίο, άνθρωπε.»).

2^η δραστηριότητα

B2. α) Μεταφορά: «Για μια νύχτα τους φυλάγεις απ' τον άνεμο»/ «Δε συντομεύει έτσι η εποχή της εκμετάλλευσης.»

Εικόνα: «Στέκει ένας άντρας κάθε βράδυ τους μήνες του χειμώνα...διαβάτες.»

Επανάληψη: «Δε θα καλύτερέσουνε...η εποχή της εκμετάλλευσης»

β) Α' ενικό: «Ακούω» → Φαίνεται ότι το ποιητικό υποκείμενο έχει αντιληφθεί/ έχει ακουστά το πρόβλημα των αστέγων και ότι κάποιος- ένας άνθρωπος- ενδιαφέρεται γι' αυτούς, βρίσκοντάς τους καταφύγιο για τη νύχτα. Με αυτόν τον τρόπο εξομολογείται έμμεσα και το προσωπικό του κοινωνικό ενδιαφέρον, δημιουργώντας μια οικεία αίσθηση.

Β' ενικό: «μην κλείσεις» → Προτρεπτικός, συμβουλευτικός τόνος, έντονη παραίνεση του ποιητή στον αναγνώστη να μην αδιαφορήσει απέναντι στο πρόβλημα των αστέγων και της ανθρώπινης εκμετάλλευσης που ο ίδιος καταθέτει, αλλά να αφυπνιστεί με την ποιητική ανάγνωση και το βιβλίο, προσδίδοντας αμεσότητα, οικειότητα και αίσθηση διαλόγου.

Γ' ενικό: «δε θ' αλλάξει» → Αναδεικνύει με αντικειμενικότητα παγιωμένες νοοτροπίες/ ρεαλιστική απόδοση της πραγματικότητας. Παρατηρεί ότι το πρόβλημα της κοινωνικής αναλγησίας - αδιαφορίας είναι γενικευμένο και δεν αναμένεται να αλλάξει όσο δεν συνειδητοποιούμε την κοινωνική μας ευθύνη και δεν υπερβαίνουμε τον ατομικισμό μας.

3^η δραστηριότητα

B3. Κατά τη γνώμη μου, η άποψη του ποιητικού υποκειμένου στους στίχους 9-16 είναι απαισιόδοξη, καθώς το απόσπασμα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ο κόσμος δεν μπορεί να αλλάξει με τις μεμονωμένες προσπάθειες κάποιων ευαισθητοποιημένων ανθρώπων («Μα ο κόσμος έτσι δε θ' αλλάξει»). Η αλλαγή του κόσμου είναι συλλογική υπόθεση και συλλογική ευθύνη. Ακόμα κι αν κάθε πράξη αλληλεγγύης είναι σημαντική και αξιέπαινη, αφού απαλύνει έστω προσωρινά τον πόνο κάποιων ανθρώπων («Λίγοι άνθρωποι...για τη νύχτα»/ επανάληψη), δεν έχει τη δυνατότητα να τους απαλλάξει μόνιμα από τα βάρη που κουβαλούν. Επομένως, όσο οι δράσεις στηρίζονται μόνο στο φιλότιμο και στην ανθρωπιά των λίγων, ο κόσμος θα παραμένει στο σκοτάδι και οι άνθρωποι θα βρίσκουν καταφύγιο μόνο για μια νύχτα. Το ποίημα, όμως, καλεί τον κάθε άνθρωπο να μην αδιαφορήσει («Σαν διαβάσεις...άνθρωπε»), αλλά να ενδιαφερθεί ενεργά για τον διπλανό του και να μιμηθεί το παράδειγμα του άνδρα του ποιήματος που μόνος, ως ένας φάρος ελπίδας και μια φωνή αφύπνισης, επιμένει να προσπαθεί και να προσφέρει ό,τι μπορεί στους συνανθρώπους του, κινητοποιώντας και τους γύρω του.

* Εναλλακτικά, οι μαθητές θα μπορούσαν να υποστηρίξουν και την αισιόδοξη άποψη, αρκεί να τεκμηριώσουν κατάλληλα την απάντησή τους, π.χ. ότι οι άνθρωποι βρίσκουν καταφύγιο στα προβλήματά τους/ έστω και η ανθρωπιά ενός μπορεί να φέρει την αλλαγή στη ζωή κάποιου- λαμπρό παράδειγμα προς μίμηση/ ελπίδα ότι οι άνθρωποι που διαβάζουν το ποίημα δεν θα κωφεύσουν, αλλά θα ευαισθητοποιηθούν και θα ενεργήσουν στο μέλλον με αλληλεγγύη.